

BILTEN

KNJIŽNICA UL PEF

OKTOBER 2026

LETNIK VIII, ŠTEVILKA 1

ISSN 2784-6733

Vsebina

Začni v knjižnici **1** -- V knjižnici niso samo knjige za študij, O knjižnici UL PEF na hitro, (P)ostanite povezani z nami! **2** -- Umetna inteligenca (UI) pri študiju, Pametno in odgovorno z UI **3** -- UI kot pomoč pri iskanju literature, Smernice za uporabo UI **4** -- Navajanje virov in literature ter UI **5** -- Odprti dostop ali kako do znanstvene literature **6** -- Kviz **7** -- Knjižnica v letu 2025 **8**

VABLJENI NA TEČAJE

* Voden ogled knjižnice

Pon, 2. 11. 2026, 14.00–14.45

Namenjeno vsem, ki se ga niste udeležili v sklopu rednih predstavitev.

* Iskanje virov – osnove

Tor, 10. 11. 2026, 13.00–13.45

Predstavimo COBISS, DiKUL in osnove citiranja po APA7.

* Iskanje virov – napredno

Sre, 18. 11. 2026, 13.00–13.45

Predstavimo možnosti uporabe UI pri iskanju virov ter orodji Connected Papers in Zotero.

Prenovljene čitalniške police v letu 2026

Začni v knjižnici!

Drage brucke, dragi bruci, dobrodošli v Knjižnici UL PEF – prostoru znanja in novih idej! Vabimo vas, da se čim prej včlanite (možnost spletnega vpisa preko Cobiss-a). Članarino ste poravnali že ob vpisu na fakulteto. Brezplačno lahko uporabljate vse knjižnice UL, tudi NUK in CTK. Gradivo si lahko pri nas praviloma izposodite za 21 dni, prek Mojega profila COBISSPlus pa ga lahko večkrat podaljšate.

Udeležite se naših brezplačnih izobraževanj o iskanju, vrednotenju in navajanju virov. V času umetne inteligence sta kritično mišljenje in bralna pismenost pomembnejša kot kdaj prej. Ker raziskave kažejo na nazadovanje v bralni pismenosti mladih, si želimo, da knjižnica postane prostor, kjer boste brali, raziskovali, študirali in rasli. Veselimo se vašega obiska!

Vaše knjižničarke UL PEF

Iskanje gradiva v Knjižnici UL PEF

V pomoč za orientacijo v knjižnici smo pripravili spletni vodič. Pogledate si lahko, kako poteka iskanje gradiva, primere oznak (signatura), postavitve gradiva v prostoru knjižnice, razporeditev gradiva po policah ter zaporedje UDK in abecede.

Prijavite se na
knjiznica@pef.uni-lj.si

Urednici: Ana Češarek Banovšek, Milena Repa
Jezikovni pregled: mag. Andreja Grčar

V knjižnici niso samo knjige za študij

Ko imate dovolj izpitov, zapiskov in strokovne literature, pridite po nekaj za dušo. Na policah od UDK 821 naprej vas čakajo romani, poezija, stripi, mladinska literatura in slikanice – od nagrajenih knjig do fantazije in drugih žanrov.

Imamo Alice Oseman, Gospodarja prstanov, Vojno in mir, Belo se pere na devetdeset in še marsikaj.

📖 ✨ Kaj bi si želeli brati vi? Sporočite nam – zbirko ustvarjamo za vas!

"Uporabnost umetne inteligence je odvisna od človeške pameti."

— prof. dr. Miha Kovač, avtor knjige Berem, da se poberem

(P)ostanite povezani z nami

Berite naš PeFKUL:
Blog Knjižnice z razgledom
pefkul.wordpress.com

Spremljajte našo spletno stran:
pef.uni-lj.si/knjiznica

Delovni čas:

pon – pet: 7:30 – 19:00
sob: 7:00 – 14:00

(01) 5892 332

knjiznica@pef.uni-lj.si

Knjižničarke UL PEF (od leve): Ana Češarek Banoušek, Katja Šikonja Brajkovič, Mojca Debevc, Doroteja Božič, dr. Ksenija Rivo, mag. Andreja Grčar, Milena Repa

O KNJIŽNICI UL PEF

na hitro

1 KNJIŽNICA IMA PROSTI PRISTOP

Gradivo na policah poiščete sami ali prosite za pomoč.

2 POSTAVITEV PO VELIKOSTI

Gradivo je razdeljeno na mali in veliki format. Veliki format ima na začetku signature rimsko številko II.

3 SKLADIŠČE (ZZ) IN ČITALNICA (Č)

Gradivo iz skladišča (tudi ZZ) predhodno naročite.
Za gradivo iz čitalnice (tudi Č) prosite pri izposojevalnem pultu.

4 UPORABLJAJTE COBISSPLUS

Za iskanje gradiva, rezervacijo in podaljšanje gradiva uporabljajte spletno in mobilno aplikacijo COBISSPlus.

5 REZERVIRANO GRADIVO

Ko prejmete e-pošto, da vas gradivo čaka (do 5 delovnih dni), ga dobite pri izposojevalnem pultu.
Po preteku rezervacije prejmete obvestilo o preteku.

čaka na prevzem

6 DIKUL

Portal za iskanje in dostop do znanstvenih člankov in e-knjig, ki jih potrebujete pri študiju.

7 KNJIŽNI NABIRALNIK

Za vračilo gradiva lahko uporabite knjižni nabiralnik v pritličju fakultete (poleg kavnih avtomatov).

8 PRODAJA KNJIG ZALOŽBE UL PEF

V knjižnici prodajamo knjige Založbe UL PEF z možnostjo količinskega popusta.

9 INDIVIDUALNA IZOBRAŽEVANJA

Izobraževanje prilagodimo posamezniku.
Prijava na knjiznica@pef.uni-lj.si.

10 VPRAŠAJTE

Če česa ne veste, se ne znajdete, bi radi izvedeli, bomo z veseljem odgovorili na vaše vprašanje.

Umetna inteligenca (UI) pri študiju

UI je postala del vsakdanjega študijskega okolja, česar se zavedamo tudi v Knjižnici UL PEF. Orodja, kot so **ChatGPT**, **Copilot**, **Gemini** in druga, nam v nekaj sekundah odgovorijo na vsa vprašanja. Znano povzeti besedila (npr. znanstvene članke, učne načrte, e-knjige),

poiščejo literaturo, citirajo po APA7 in nam celo napišejo izjemno seminarsko nalogo v celoti.

Prav zato je pomembno, da razumemo, kako delujejo, kakšne so omejitve in kako jih uporabljati odgovorno.

Pametno in odgovorno z UI

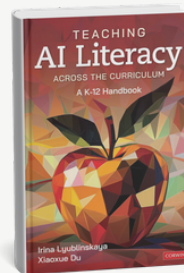
Na UL so bile pred začetkom študijskega leta 2026/27 sprejete **Smernice za uporabo umetne inteligence**, ki poudarjajo, da odgovornost za končni izdelek vedno nosi človek (torej študent, ki je podpisan na izdelku), uporaba UI pri študijskem delu mora biti transparentna (razvidno mora biti, za kaj ste uporabili UI in kaj je vaše lastno delo),

potrebno je preveriti vse vire in dejstva, ki jih navede UI in spoštovati akademsko integriteto. Osebnih podatkov in občutljivih vsebin ne smemo vnašati v ta orodja. Smernice posebej izpostavljajo tudi potrebo po razumevanju omejitev UI.

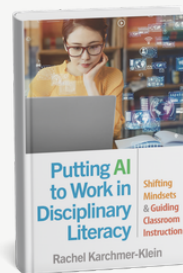
Nekaj novosti v naši knjižnici na temo UI

37.091.3 MILLS,
K. Critical

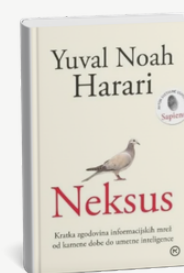
37.091.3
LYUBLINSKAYA,
I. Teaching

373.32.016:81
KARCHMER-
KLEIN, R.
Putting AI

004.4
GERMANOS,
M. A. AI for
beginners

316.7 HARARI,
Y. N. Neksus

004.4 OLSON,
P. Prevlada

Slika je bila ustvarjena z uporabo ChatGPT/OpenAI 10.9.2026 na podlagi poziva [Naredi sliko glede na besedilo članka]. Slika je uporabljena kot ilustrativno gradivo.

UI kot pomoč pri iskanju literature

Menimo, da je ena najbolj uporabnih možnosti UI za študente **pomoč pri iskanju in navajanju znanstvene literature za seminarske, diplomske in magistrske naloge**. Zato je nova (ali bolje - posodobljena) naloga knjižničark, da vas ozavešča o odgovorni uporabi UI pri pisanju vaših del in skušamo odgovoriti na vsa vprašanja, ki se vam pri tem pojavijo. Tako iz strokovnega (npr. *Kako naj preverim ta vir?*), kot tudi čustvenega vidika (npr. *Ali naj imam slabo vest, ker sem nalogo končal/a prehitro?*)

UI pomaga pri:

- izoblikovanju predmetnih oznak,
- pripravi iskalnih strategij za različne iskalnike literature,
- citiranju,
- povzemanju znanstvenih člankov,
- primerjanju raziskovalnih ugotovitev itd.

Pogosta težava zaradi katere smo imeli v prejšnjem letu precej dela tudi v naši knjižnici je, da **nekatera orodja navajajo neobstoječe članke, napačne avtorje ali izmišljene bibliografske podatke**. Zato je treba vsak predlagani vir **preveriti v knjižničnem katalogu, repozitoriju ali znanstveni podatkovni zbirki**, da se prepričamo, ali res obstaja in seveda preveriti ali njegova **vsebina ustreza vsebini, o kateri pišete v vašemu delu**.

V knjižnici vam pomagamo pri:

- oblikovanju iskalnih strategij,
- izbiri ustreznih baz podatkov in informacijskih virov ter njihovi učinkoviti uporabi,
- preverjanju kakovosti najdenih virov,
- izbiri in uporabi orodij UI.

Smernice za uporabo umetne inteligence

Začetno iskanje informacij in orientacija po temi

UI ni zanesljiv akademski vir in ni enaka običajnemu iskalniku ali bibliografski bazi. Rezultati so lahko napačni, zastareli, nepopolni ali izmišljeni. Študent mora zato vse trditve, podatke, vire, citate in reference preveriti v zanesljivih virih, kot so znanstveni članki, knjige, knjižnični katalogi, akademske baze podatkov ali izvirni dokumenti.

V izdelkih se smejo navajati samo viri, ki jih je študent dejansko poiskal, prebral, razumel in uporabil. Virov, ki jih predlaga UI, ni dovoljeno navajati brez preverjanja njihovega obstoja, vsebine in relevantnosti.

Prepisano iz Smernic za študente, dostopnih na <https://www.uni-lj.si/univerza/smernice-za-uporabo-umetne-inteligence/smernice-za-studente>

Slika je bila ustvarjena z uporabo ChatGPT/OpenAI 10. 9. 2024 na podlagi posla [Naredi sliko glede na besedilo članke]. Slika je uporabljena kot ilustrativno gradivo.

Primeri izsekov iz Izjave o avtorstvu

... Pri pripravi magistrskega dela **sem uporabila ChatGPT za namen iskanja virov**. Celotno vsebino sem kritično preverila, dopolnila z zanesljivimi viri in oblikovala v skladu z akademskimi standardi. ...

... Pri izdelavi diplomskega dela **sem uporabila orodje DeepL za prevod povzetka v angleščino in orodje ChatGPT pri iskanju ustreznih virov**. Celotno vsebino sem kritično presodila, jo dopolnila z zanesljivimi viri in oblikovala v skladu z akademskimi standardi. Kot avtorica prevzemam polno odgovornost za končno obliko in vsebino magistrskega dela. ...

... Pri pripravi seminarske naloge **sem uporabila ChatGPT za namen iskanja virov, pri preverjanju jezikovne pravilnosti, izboljšanju sloga besedila in oblikovanju alternativnih besednih zvez za boljšo berljivost ter pomoč pri prevodu iz in v tuje jezike**. ...

Navajanje virov in literature ter UI

UI ni primarni vir znanstvenih informacij. Če UI navede članek, knjigo ali raziskavo, to še ne pomeni, da ta vir dejansko obstaja. Vedno morate **preveriti prvotni vir**, na katerega se sklicujete. Če ChatGPT povzame ugotovitve raziskave, v nalogi ne citiramo ChatGPT-ja, temveč izvirni članek ali knjigo, iz katere izhajajo predstavljene ugotovitve.

Najprej pa morate prebrati izvirni vir, ga razumeti in preveriti, ali je ChatGPT vsebino primerno povzel.

UI lahko pomaga:

- navesti vir,
- prepoznati manjkajoče bibliografske podatke o viru,
- pojasniti pravila citiranja,
- ipd.

Vendar morate vse navedbe še enkrat sami preveriti tako, da si odprete celotna besedila člankov, knjig ... in preverite podatke (npr. ali je pravilen naslov, ali so navedeni vsi avtorji, ali je prava letnica, pravi naslov revije, številke strani, ipd.). Uporabo orodij UI si skrbno beležite.

To priporočajo tako v standardu APA, kot tudi v smernicah za uporabo umetne inteligence UL. Temu rečemo tudi **pošteno prikazovanje vloge UI pri nastanku vaših del**.

Koristen nasvet: Pred oddajo vašega dela si zastavite štiri vprašanja:

1. Ali sem za vsak podatek preveril/a izvirni vir?
2. Ali so vsi v besedilu citirani viri navedeni tudi v seznamu literature in obratno?
3. Ali sem vsako uporabo UI navedel/a, če tako zahtevajo Smernice za uporabo umetne inteligence UL oz. mentor/profesor?
4. Ali sem dodal/a Izjavo o avtorstvu, ki razkriva uporabo orodij umetne inteligence?

Primere navajanja literature in orodij UI smo za vas pripravili v vodiču Citiranje in navajanje virov po 7. verziji APA standardov, ki je dostopen na <https://vodici.pef.uni-lj.si/subjects/guide.php?subject=apa7>.

Vodič APA7

Odperti dostop ali kako do znanstvene literature

Ste pri iskanju literature za seminarsko nalogo, diplomsko ali magistrsko delo naleteli na članek, do katerega nimate dostopa? Ne obupajte. Morda je njegova različica dostopna še kje drugje.

Odperti dostop (angl. *Open Access*) pomeni, da so znanstvene publikacije (npr. članki, zaključna dela, raziskovalna poročila, knjige) brezplačno dostopni prek spleta. Za študente je odprti dostop pomemben zato, ker omogoča lažji dostop do kakovostne znanstvene literature, tudi kadar na določeno revijo (v knjižnici) nismo naročeni.

Kje lahko poiščete odprto-dostopno literaturo?

V **Repozitoriju Univerze v Ljubljani (RUL)** najdete različne vrste del raziskovalcev in študentov UL (npr. zaključna dela, znanstvene članke). **DiKUL – Digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani** je izhodišče za dostop do elektronskih informacijskih virov UL. Poleg odprtodostopnih člankov omogoča dostop do številnih podatkovnih baz in revij, ki jih za študente naročamo knjižnice UL. Za iskanje znanstvene literature uporabite tudi **Google Učenjak**. Če je ob zadetku prikazana povezava do PDF-ja, je članek lahko dostopen v odprtem dostopu.

DOAJ – Directory of Open Access Journals je portal, ki omogoča iskanje znanstvenih e-revij in e-člankov, ki so odprto dostopni. **DOAB – Directory of Open Access Books** je koristen vir, če iščete e-knjige, saj omogoča iskanje e-knjig v odprtem dostopu.

Gradivo je lahko na spletu brezplačno za ogled, vendar so njegove možnosti nadaljnje uporabe omejene. Pogoji uporabe so pogosto določeni z licenco [Creative Commons](#).

Odperti dostop in vaše študijsko delo

Odprtodostopni (brezplačni) viri so lahko odličen začetek pri pisanju seminarske, diplomske ali magistrske naloge. Vendar pri izbiri literature preverite tudi, kdo je avtor, kje je vir objavljen, kdaj je nastal in ali je strokovno relevanten.

Zato tudi pri uporabi odprtodostopnih virov velja: avtorja in vir vedno ustrezno navedite in upoštevajte pogoje licence.

Pripravila: dr. Ksenija Rivo

Slika je bila ustvarjena z uporabo ChatGPT/OpenAI, 10. 9. 2026 na podlagi poziva [Naredi sliko glede na besedilo članka]. Slika je uporabljena kot ilustrativno gradivo.

SKLEP

Odperti dostop tako ni samo način objavljanja znanstvenih rezultatov – za študenta je lahko tudi pomembno orodje pri iskanju kakovostne literature.

Če do znanstvenega članka ne morete dostopati, ne sklepajte takoj, da ga ni mogoče dobiti. Obstaja velika možnost, da je njegova različica objavljena v repozitoriju (odprti dostop) ali na drugi spletni lokaciji (npr. preko DiKUL-a).

— Knjižnični namig

🎓 Kakšna je vaša idealna visokošolska knjižnica?

Rešite kratek vprašalnik in nam pomagajte ustvariti knjižnico, v kateri boste še raje študirali in ustvarjali. Vedno izberite **le en odgovor**.

1. Ko dobite seznam literature za predmet, kaj naredite najprej?

- 📱 Poiščete gradivo na spletu.
- 📖 Greste v knjižnico.
- 👥 Prosite kolege za povzetke.
- 👤 Čakate, da bo res nujno.

2. Kaj najbolj pričakujete od knjižnice?

- 📖 Dostop do literature (tiskane).
- 💻 Dostop do e-virov.
- 👉 Pomoč pri iskanju informacij za študij.
- 🪑 Prostor za učenje.

3. Kako običajno začnete iskanje strokovnih informacij?

- 🔍 Google je moja prva izbira.
- 📖 Uporabljam knjižnične kataloge.
- 💻 ChatGPT ipd. je moj prvi klik.
- 👥 Vprašam prijatelje, profesorje ali kolege.

4. Kaj vas pri iskanju literature najbolj skrbi?

- 😞 Ne veste, kje začeti.
- 🔍 Težko presodite, kateri viri so kakovostni.
- 📖 Etična uporaba orodij UI.
- 😊 Iskanje vam običajno ne povzroča težav.

5. Pri čem bi si najbolj želeli pomoč knjižničarjev?

- 📖 Iskanje knjig, člankov in e-virov.
- 💻 Presoja glede uporabe orodij UI.
- 📝 Citiranje in navajanje virov.
- 🎓 Trenutno pomoči ne potrebujem.

6. Kje si predstavljate, da boste najpogosteje uporabljali knjižnico?

- 🏠 V prostorih knjižnice.
- 💻 Od doma preko računalnika.
- 📱 Na telefonu ali tablici.
- 🔄 Vse naštetu približno enako.

7. Katera dodatna ponudba bi vas najbolj pritegnila k uporabi naše knjižnice?

- ☕ Sproščen študijski kotiček z napitki.
- 🎓 Delavnice in tečaji iskanja virov.
- 💡 Bralni klub oz. bralna skupina.
- 💻 Digitalna podpora in spletne storitve.

8. Kako verjetno je, da boste letos uporabljali knjižnico?

- ★★★★★ Skoraj vsak dan.
- ★★★★ 1x-3x mesečno.
- ★★★ Manj kot 1x mesečno.
- ★ Nikoli ali skoraj nikoli.

9. Katera trditev vas najbolj opiše?

- 📖 Rad/a imam tiskane knjige.
- 💻 Najraje delam digitalno.
- 📝 Najpomembnejše mi je uspešno opraviti študij.
- 😞 Še odkrivam, kaj mi najbolj ustreza.

10. Kaj bi vas najbolj spodbudilo k uporabi naše knjižnice?

Obkrožite: letnik študija: 1. 2. 3. 4.
stopnja: 1. stopnja 2. stopnja ali drugo

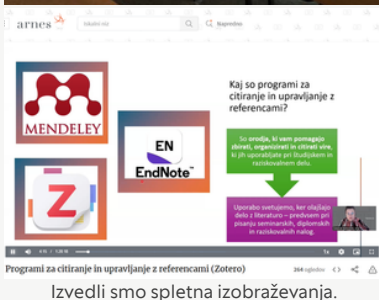
—>Tudi e-kviz!

Kviz oddajte v škatlico pri izposojevalnemu pultu. Trije nagrajenci bodo prejeli knjižno nagrado! Žreb bo 10. 11. 2026.

Če želite sodelovati v nagradnem žrebu, napišite svoj e-mail: _____

Na fakulteti smo gostili srečanje visokošolskih knjižnic Univerze v Ljubljani.

Izvedli smo spletna izobraževanja.

Knjižnica UL PEF v letu 2025

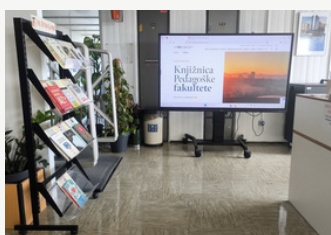
Predstavitve osebnih bibliografij (SICRIS) v okviru projekta INOVUP- ULTRA

Polna čitalnica

Dogodki

Pridobili smo velik zaslon.

Razstava: Zakladi naše knjižnice

Obisk v pisarni 411

Zelena oaza v knjižnici